

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

สังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา มนุษย์ต้องเรียนรู้เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวเองได้อย่างเหมาะสม และเข้ากับสถานะแวดล้อม และต้องมีทักษะที่สำคัญในค้นหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ และนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ มีคุณธรรม การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง สำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า แก้ไขปัญหาพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาการประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ (ณรงค์กร ชำนาญเวช 2536 : 2)

ในอิสลามถือว่าการศึกษาคือพื้นฐานที่สำคัญมากที่สุดสำหรับมุสลิม เพราะด้วยการศึกษาทำให้มุสลิมสามารถรู้จักจักรวาล รู้จักผู้อภิบาลโลก และมีความยำเกรงต่อพระองค์ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงตรัสในอัล-กุรอานว่า

﴿ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴾ فاطر : 28

ความว่า “แท้จริงผู้ที่ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ คือบรรดาผู้ที่มี
ความรู้จากบ่าวของพระองค์เท่านั้นแท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้น
เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอภิเษมอ” (ฟาฏีร : 28)

จากโองการข้างต้นสามารถเข้าใจว่า นั่นคือยิ่งคนไม่รู้ถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ มากเพียงใดเขาก็ยิ่งไม่มีความเกรงกลัวพระองค์มากยิ่งขึ้นเท่านั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากใครคนใดสำนึกถึงพลาณภาพ ความรอบรู้ มีปัญญา การลงโทษ ความปรีชาสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ของอัลลอฮ์เขาก็จะไม่กล้าฝ่าฝืนพระองค์ ดังนั้น ความจริงแล้ว ความรู้ ในอายะฮ์นี้จึงไม่ได้หมายถึงความรู้ทางด้านวิชาการ เช่น ปรัชญาและวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ แต่เป็นความรู้ในคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ไม่ว่าจะคนผู้นั้นจะมีการศึกษาหรือไม่มีการศึกษาก็ตาม คนที่ไม่กลัว

เกรงอัลลอฮ์คือคนที่มีความรู้ ถึงแม้ว่าเขาจะมีความรู้ทุกอย่างในโลกก็ตาม ส่วนคนที่รู้จักคุณลักษณะของอัลลอฮ์และมีความเกรงกลัวพระองค์อยู่ในหัวใจ ก็ถือว่าคนผู้นั้นเป็นผู้มีความรู้ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นผู้ไม่มีการศึกษาก็ตาม ในเรื่องเดียวกันนี้ เราจะต้องรู้ด้วยว่าในอายะฮ์นี้ คำว่า “อุลามอา” ไม่ได้หมายถึงนักวิชาการในความหมายของผู้รู้ศาสนาที่มีความรู้ในอัลกุรอาน ฮะดีษ และปรัชญาคนที่มีความรู้ตามความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือคนที่พิสูจน์ตัวเองว่าเป็นผู้มีความเกรงกลัวพระเจ้าอยู่ในใจ อัลคุดลอฮฺ บิน มัสอูดได้พูดถึงเรื่องเดียวกันนี้ไว้ว่า “ ความรู้มีได้เนื่องมาจากการรายงานฮะดีษเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องมาจากความเกรงกลัวอัลลอฮ์อย่างมาก และฮาซัน บัศรีได้กล่าวว่า “ ผู้มีความรู้คือผู้ที่เกรงกลัวอัลลอฮ์ถึงแม้เขาจะไม่เห็นพระองค์และหัน ไปยังสิ่งที่พระองค์อนุมัติและห่างออกจากสิ่งที่พระองค์ทรงกริ้ว”

และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้สรรเสริญบรรดาผู้ที่มีความรู้ว่าเขาเหล่านั้นเป็นทายาทที่ได้รับมรดกจากบรรดาศาสนทูต ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวว่า

((الْغُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ)) . رواه الترمذي

ความว่า “แท้จริงผู้ที่มีการศึกษามีความรู้ คือทายาทของบรรดานบี” บันทึกโดย ตริมีซี

การแสวงหาความรู้จะเห็นว่าอิสลามให้ความสำคัญมากเพราะอิสลามถือว่า และ การศึกษานั้นสำหรับมุสลิมและมุสลิมะฮ์มีความสำคัญมากในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และผู้ที่ได้รับการศึกษานั้นย่อมมีความแตกต่างกันระหว่างผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ในโองการที่ว่า

﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ الزمر : 9

ความว่า “ ... จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ﷺ บรรดาผู้รู้และ บรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ ? ” (อชชูมร : 9)

จากโองการข้างต้นสามารถเข้าใจว่า คำพูดตรงนี้ต้องการเปรียบเทียบให้เห็นคนสองประเภท ประเภทแรกคือคนที่หันไปหาอัลลอฮ์เมื่อประสบทุกข์ภัยแต่กลับหันไปเคารพสิ่งอื่นมากกว่าอัลลอฮ์ในยามที่เขาปกติสุข ประเภทที่สองคือคนที่ดำเนินชีวิตด้วยกันเชื่อฟังอัลลอฮ์และเคารพภักดีต่อพระองค์ และตื่นขึ้นมานมาฆในยามศึกเพื่อพิสูจน์ถึงความจริงใจต่อพระองค์ อัลลอฮ์ ทรงเรียกคนประเภทแรกว่าคนโง่เขลา ถึงแม้ว่าเขาจะมีความรู้ท่วมหัวก็ตาม ส่วนคนประเภทที่สองถูกเรียกว่าผู้มีความรู้ถึงแม้ว่าเขาจะไม่มีการศึกษาก็ตาม เพราะสิ่งสำคัญสูงสุดอย่างแท้จริงก็คือ

ความรู้ในสังคมนั้นเป็นพื้นฐานสำหรับความสำเร็จที่แท้จริงของเขา อัลลอฮฺทรงถามว่า “คนสองประเภทนี้จะเหมือนกันได้อย่างไร? เป็นไปได้อย่างไรที่คนสองประเภทนี้จะดำเนินชีวิตอย่างเดียวกันในโลกนี้และได้รับผลสุดท้ายที่เหมือนกันในโลกหน้า”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) กรมวิชาการ 2546 – 3 มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 23 แนวทางจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ในส่วนของการเรียนรู้ การศึกษานอกจากจะให้นุ้มนุ้ญรัฐจักพระผู้อภิบาลแล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุ้ญและสิ่งแวดล้อม ดังที่นิตยา มัสเยาะ (2541 : 1) ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุ้ญที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุ้ญให้เป็นไปในทางที่ดี ฝึกมนุ้ญให้เกิดกระบวนการคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาค่างๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ระดับการพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเป็นต้น)

ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นหลักนโยบายแห่งรัฐด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการกีฬาของประเทศและเป็นฐานหลักเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 8) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อันเป็นเงื่อนไขสู่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีปัญหาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ นำประเทศให้อยู่รอดจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา โดยยึดหลักว่า “การศึกษาสร้างคน สร้างงานและสร้างชาติ“ (กรมวิชาการ 2545 : 8) การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาที่ได้บัญญัติไว้ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพด้วยการปฏิรูปปัจจัยที่มีผลต่อการต่อการพัฒนาพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้มีสาระสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้การแข่งขันในสังคมโลก ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถ การฝึกการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา

ด้วยตนเองโดยส่งเสริมและพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ สนับสนุน อำนวยความสะดวกมีการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งมีการประเมินผลทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สามารถสร้างคนที่พร้อมด้วยความรู้คุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 7)

และการศึกษาในอิสลามเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมความต้องการของมนุษย์ได้ ซึ่งการศึกษาในอิสลามนั้นจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาเชิงจิตวิญญาณที่จะช่วยพัฒนาจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ และจะช่วยสร้างพื้นฐานความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ในตัวของผู้เรียน และการศึกษาในอิสลามยังสามารถช่วยสร้างและชี้นำอารมณ์แห่งความรู้สึกรวมถึงความสุข ความโศก ความรัก และความซึ้ง นอกจากนี้ การศึกษาอิสลามเป็นการศึกษาเชิงสังคมที่จะช่วยให้ปัจเจกบุคคลเข้าใจสังคมของพวกเขาและตระหนักต่อหน้าที่ที่มีต่อสังคม อัลญามาลิ (Al-jamali) ได้นิยามการศึกษาในอิสลามว่า เป็นกระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นอัจฉริยภาพของมนุษย์ ที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ การศึกษาในอิสลามจะเกี่ยวข้องกับมิติศรัทธา ศาสตร์ จริยธรรม การปฏิบัติธรรมที่เป็นระบบอย่างมีแก่นสาร (หน้า 85) ศาสตร์ในที่นี้หมายถึง ะริอะฮ์และศาสตร์อื่นๆที่ได้จากการศึกษาหรือแสวงหา (อ้างถึงใน นิเลาะ แวอุเซ็ง 2551 : 39)

ดังนั้นหัวใจของการศึกษาไม่ว่าการศึกษาด้านสามัญหรืออิสลามศึกษาก็คือหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดประมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบ ทุกระดับชั้นแก่ผู้เรียนอันเปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดีจะต้องมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมถึงข้อมูลของสังคม ผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้มีจุดหมายอย่างชัดเจน ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้า มีรูปแบบ จุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนและผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ (วิชัย ดิสสระ 2535 : 53)

หลักสูตรและการศึกษา เป็นคำสองคำที่สัมพันธ์กันอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้พลเมืองดี มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำให้สะดวก รวดเร็ว ได้ผลแน่นอน และรวดเร็ว เมื่อมีการจัดการศึกษาภายในประเทศตามเป้าหมาย ดังกล่าวจึงมีหลักสูตรเป็นโครงการ เป็นแนวทางในการให้การศึกษา จึงขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นข้อกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้ที่จะทำการสอนได้ดีจะต้องมีความเข้าใจในหลักสูตร

จากความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสถานาราชวาส เขต 1 ซึ่งได้มีการเปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนถึงปัจจุบันในระดับประถมศึกษาและขยายโอกาส โดยเน้นการเรียนการสอนอิสลามศึกษาซึ่งมีทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ คือ อัล-กุรอาน อัล-หะดีษอัล-อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) อัล-ฟิถฮ์ (ศาสนบัญญัติ) อัล-ตารีค (ศาสนประวัติ) อัล-อัคลาก (จริยธรรม) ภาษาอาหรับ ภาษามลายู

หลักสูตรนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนจนกระทั่งได้ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน

พิชชา ทอดทึง และ อะห์มัด ยี่สุนทรง (2559 : 58) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ของโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลาผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นการทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสถานาราชวาส เขต 1 จึงมีความจำเป็นเนื่องจาก การบริหารหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาและเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการใช้หลักสูตร เกิดผลสำเร็จ ผู้ใช้หลักสูตรอัน ได้แก่ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้อง มั่นใจ มุ่งมั่นที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร และยังคงช่วยยกระดับการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการประเมินการศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาซึ่งได้สังเกตจากโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาปรากฏว่ามีบางโรงเรียนได้ทำคะแนนสูงขึ้นและได้เพิ่มจำนวนนักเรียนมากขึ้น แต่บางโรงเรียนทำให้นักเรียนลดลง สอดคล้องกับงานวิจัย

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงให้ความสำคัญในการทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสถานาราชวาส เขต 1

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสถานาราชวาส เขต 1

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนของรัฐ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา
สามัญ ศาสนา และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตร
อิสลามศึกษาใน โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อทราบถึงปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของ โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.3.2 เพื่อทราบถึงผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนของรัฐสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ
ศาสนา และประสบการณ์การทำงาน

1.3.3 เพื่อทราบแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาใน
โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.4 คำถามวิจัย

1.4.1 ระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของ โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นอย่างไร

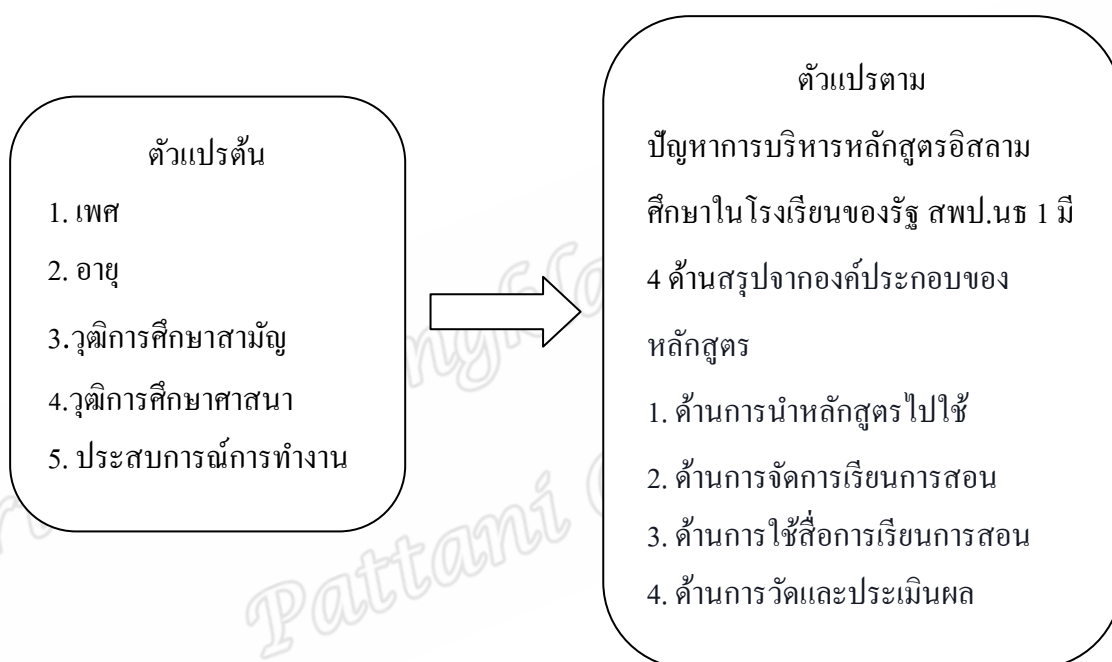
1.4.2 ระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของ โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ ศาสนา และประสบการณ์
การทำงาน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.4.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของ โรงเรียนของรัฐ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นอย่างไร

1.5 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรียนรู้กระบวนการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งได้มาคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ จากองค์ประกอบของหลักสูตรที่ได้จากแนวคิดของ สุมิตร คุณานุกร (2520 : 9) และ ชำรง บัวศรี (2533: 8) ซึ่งสรุปว่ามี 4 ด้าน คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินงานวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ปัญหาการบริหารหลักสูตร หมายถึง ปัญหาที่ครูผู้สอนปฏิบัติในโรงเรียน ปัจจุบันด้านการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

1.6.2 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ลักษณะที่ปฏิบัติในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น จัดทำคู่มือครู จัดทำแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และอื่นๆ ซึ่ง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอิสลามศึกษา

1.6.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน การทดสอบเป็นต้น และการให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใน

1.6.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอิสลามศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรอิสลามศึกษา

1.6.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆที่อาจเป็นวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ และวิธีการที่ครูนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดหรือหารจำนวน ปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมความสามารถของบุคคล โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัดกระบวนการดังกล่าวจะทำให้ได้ตัวเลขหรือข้อมูลรายละเอียดต่างๆที่ใช้จำนวนหรือลักษณะที่เกิดขึ้น

1.6.7 หลักสูตรอิสลามศึกษา หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งได้พัฒนามาจากหลักสูตรพินดูอิน 2548 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2546 และได้ปลูกฝังให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักการอิสลามที่กำหนดอยู่ใน 8 กลุ่มสาระ

1.6.8 โรงเรียนของรัฐ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนถึงปัจจุบัน

1.6.9 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการหรือรักษาการแทนในตำแหน่ง ผู้อำนวยการซึ่งทำหน้าที่บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบ เข้ม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.6.10 ครูผู้สอนอิสลามศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งโดยแต่งตั้งจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งทำหน้าที่สอนรายวิชาอิสลามศึกษา 8 กลุ่มสาระ คือ อัล-กุรอาน อัล-หะดีษอัล-อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) อัล-ฟิถ์ฮ์ (ศาสนบัญญัติ) อัล-ตารีค (ศาสนประวัติ) อัล-อัคลาฟ (จริยธรรม) ภาษาอาหรับ ภาษามลายู

1.6.11 หัวหน้าวิชาการ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารวิชาการ (สามัญ และศาสนา) ในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.7 สัญลักษณ์

1.7.1 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮ์ วะตะอาลา” ซึ่งมีความหมายว่า “พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องสรรเสริญ หลักจากที่ได้เอนามพระองค์

1.7.2 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “ศ็อลลัลลอฮุ อะลัย ฮิวะลัลลัม” ซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮ์ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องท่านศาสดามุฮัมมัด หลักจากที่ได้เอนามท่าน

1.7.3 (...) วงเล็บเดี่ยวใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง การอ้างอิงอัลกุรอานและการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.7.4 “...” อัญประกาศจะใช้สำหรับแปลอัลกุรอาน อัล-หะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของคนสำคัญและคนให้สัมภาษณ์